

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

KOMIKS DLE VLASTNÍHO TEMATICKÉHO VÝBĚRU

RIKKI-TIKKI-TAVI PODLE RUDYARDA KIPLINGA

Vít Kovář

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Komiks a ilustrace pro děti

Bakalářská práce

KOMIKS DLE VLASTNÍHO TEMATICKÉHO VÝBĚRU

RIKKI-TIKKI-TAVI PODLE RUDYARDA KIPLINGA

Vít Kovář

Vedoucí práce: Doc. M.A. Barbara Šalamounová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, květen 2017

.....
podpis autora

Poděkování

Tímto chci poděkovat paní Doc. M.A. Barbaře Šalamounové za vstřícný přístup, profesionální vedení a cenné připomínky. Dále děkuji všem, kteří mě podpořili při vytváření mé bakalářské práce, zejména oběma rodičům za obětavou pomoc při poskytování vhodných podmínek, korektuře textů a organizaci tisku. Neméně přítelkyni za neutuchající motivaci a profesní rady, a také Tomášovi Rybáčkovi za nenahraditelné připomínky k vazbě knihy.

OBSAH:

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	6
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	12
3. CÍL PRÁCE	14
4. PROCES PŘÍPRAVY	15
5. PROCES TVORBY	18
6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	21
7. POPIS DÍLA	22
8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	23
9. SILNÉ STRÁNKY	24
10. SLABÉ STRÁNKY	25
11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	26
12. RESUMÉ	28
13. SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH.....	29

1. Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

„...Comics daleko lépe než jakékoliv jiné médium vyhovuje dnešnímu bleskovému pochopení podstaty věcí. Protože comics, to je konglomerát pohledu na věc, slova a dynamiky vývoje.

To žádný jiný žánr nedokáže. Film je proti comicsu ukecaný.

V comicsu jsou také akční scény, jak někdo propadne skrz střechu a jiný ho zastřelí a je to ve čtyřech obrázcích. Vám trvá jen vteřinu, než se na to podíváte a procítíte emoci a něco ve vás rezonuje. A taky jsou tu scény zcela neakční, přemýšlivé, navozující náladu. Ve vás, ve vaší duši vyvolávají ty obrázky zcela specifické stavy. Děje se v ní něco jiného, než je nakresleno a napsáno. Což je podstata umění."¹

Tento text se objevil v úvodníku prvního čísla magazínu Crew v roce 1997 a napsal jej Ondřej Neff. Ať už s ním souhlasíme nebo ne, vidím v těchto slovech subjektivně vnímanou pravdu a dovolil jsem si je použít i na úvod vlastní práce, protože stojí za většinou uměleckého puzení v nás, studentech komiksové specializace.

Pokud mám začít s vlastní komiksovou historií, musím použít klišé o tom, jak mne komiks ovlivnil už v dětství – snad to bylo v předškolním věku, když ve mně vzplanula touha pročítat si obrázkové příběhy a nevázat se při tom na předčítání od rodičů. Ve čtyřech letech jsem si tedy vymohl, aby mne matka naučila číst, a to se jí během týdne opravdu povedlo na komiksu Cour a Courek, kreslený Adolfem Bornem, a díky tomu se jeho komiks stal první knihou, kterou jsem si sám přečetl.

Od té doby jsem četl všechno možné, ale ke komiksům jsem se vždy rád navracel s velkou chutí. Možná tomu napomohl i můj

¹ Ondřej Neff, *Crew 01*, Praha: United Fans, 1997.

dlouholetý a stálý kamarád Tomáš Rybáček, se kterým jsem trávil čas ve školce i na základní škole a oba jsme měli kreativní komiksové sklony i čtenářské zájmy. Během naší klukovské tvorby od 6 do 15 let vznikly stohy o desítkách pokreslených komiksových sešitů a neustále živily moji chuť ke kreslení.

Střední škola a zároveň vzestup vysokorychlostního internetu v ČR před rokem 2005 pro mě znamenal rozšíření komiksových obzorů a poznávání komiksové tvorby i mimo omezenou tuzemskou produkci. Nejpřístupnějším a zároveň nejvlivnějším zdrojem se mi v té době stal web mangacesky.wz.cz, který je k dnešnímu dni nefunkční, ale ve své době, kdy veškerá dnešní komiksová produkce byla ještě v nedohlednu a o vydávání mangy jsme si mohli nechat pouze zdát, znamenal důležitý rozvoj fanouškovské překladatelské manga subkultury u nás a i díky jeho působení vzrostla obliba komiksů u mladých lidí, včetně mě. Zároveň s tím byl tehdy jistou dobu veden v chodu web manga.cz, kde tehdejší čeští a slovenští tvůrci měli poprvé možnost prezentovat své obrázky na internetu a osazenstvo je mohlo komentovat a vznášet kritiku či pochvalu, což zase vedlo k pozvolnému uměleckému růstu; pamatuji, že mimo jinými zde začínala prezentovat svoji tvorbu kupříkladu Katka Čupová.

Každý měsíc se navíc konala soutěž o nejhezčí ilustraci, kterým dávali hlasy návštěvníci stránky, takže zároveň poskytoval motivaci pro další snažení. Působnost stránky však netrvala dlouho, většina stálic přešla nejčastěji na server deviantart.com, kde mohli měřit dovednosti s celým světem.

Faktem však zůstává, že manga mne tehdy nadchla. Částečně za to mohl i magazín Shonen Jump, jehož jedno číslo americké

verze jsem si mohl pořídit během dovolené v Kanadě ještě před nástupem na střední školu. V knihkupectví, kde jsme se s rodinou stavili, nebyl k dispozici žádný jiný komiks. Za normálních okolností bych se zřejmě ani neobtěžoval se na něj podívat, protože do té doby mne manga nijak neoslovila a neměl jsem od tohoto typu komiksu žádná očekávání.

Magazín měl kolem 350 stran(!) a obsažené komiksy mne z velké většiny nezaujaly. Ale pochopil jsem z něj důležitou pravdu, kterou se řídím dodnes, a sice, že není radno mít předsudky vůči teritoriálně vymezené či zcela jiné komiksové produkci, a že ten malý zbytek stojí za to objevovat.

Dle informace jednoho dávného rozhovoru v novinách (jehož zdroj už dnes bohužel nejsem schopen dohledat) japonští komiksoví nakladatelé přiznávají, že více než 85% veškeré japonské produkce je brak. To podle mne platí i všude jinde na světě. Proto je třeba se nenechat zaplavit kvantitou, ale zkusit se ponořit do neznámých komiksových vod a vybrat si pro sebe to svoje, i když hledání nemusí být snadné.

I já jsem si tedy vybral něco pro sebe (Shonen Jump jsem si poté objednával přes Seqoy i u nás) a během střední školy jsem si nakreslil akční ninjovskou 300 stránkovou mangu, přičemž prvních 200 dalo dohromady moji první komiksovou knihu. Nehledě na své další plány jsem ale sérii ukončil, protože příběh byl stále v samém začátku a měl potenciál táhnout se po mnoho let mého dalšího působení, což nebylo žádoucí. Měl jsem však dostatek radosti z kreslení a k tvorbě mangy jsem se vracel i v několika dalších letech, když Daniel Řezníček začal prosazovat svoji vůli vydávat český manga sborník Vějíř, kam jsem několikrát přispěl svými

komiksy – vtipné mi ovšem přišly údajné ohlasy; čtenáři klasické mangy tvrdili, že mé komiksy do sborníku nepatří, protože nejsou dost „manga“ (používám hodně detailů a šrafury, které nejsou zrovna typickým znakem pro mangu, ačkoliv pokud se někdo rozhodne pátrat a objevovat, najde zcela překvapivě i mnohem uvolněnější a celkově velmi různorodé styly mangy), ale čtenáři klasických komiksů, které známe z evropské a západní produkce, by je také nečetli.

To celé rozhodně neznamena, že jsem se profiloval jenom na mangu. Zároveň s četbou japonských komiksů jsem střídavě začínal číst vše, co u nás vyšlo, a to bez rozdílu. Oblíbil jsem si tak především českou a evropskou tvorbu. Přiznám se, že americkým superhrdinům jsem nijak nepropadl. Z jejich komiksů mne baví snad jenom Spider-man a o něco méně Wolverine díky zajímavějším okolnostem vzniku postav, a to ještě jenom vybrané části.

Kromě četby komiksů jsem si všímal i dalšího komiksového dění u nás – navštěvoval jsem první crwecony a komiksfesty či podobně tematicky zaměřené přednášky – tady musím nejvíce vyzdvihnout úsilí Tomáše ‚Hibi‘ Matějčíka, který mne svým projevem dokázal okamžitě nadchnout jak pro komiksovou teorii a historii, tak i další tvoření. Neznal jsem ho osobně, ale jeho předčasný odchod z tohoto světa jistě zanechal hlubokou ránu v každém, kdo se s ním někdy setkal, mne nevyjímaje.

Tvořil jsem s velkou chutí nejrůznější komiksy a zkoušel odlišné formy. Na střední škole jsem dostal svoji první zakázku a dle zadání jsem vytvořil komiksový kalendář s tematikou o zaměstnávání nevidomých, financovaný EU. Díky tomu jsem si mohl pořídit potřebný hardware na další úpravu komiksů. Moje volná tvorba v té

době byla inspirována spíše francouzskými alby. Z našich rodinných dovolených jsem si vždy musel přivést jako suvenýr některé komiksy, ačkoliv jsem jim nikdy nerozuměl. Díky ilustracím mne velice bavila např. série Kid Paddle, o jehož vydávání se před časem bohužel neúspěšně pokusila Crew. Jednostránkové příběhy jsou ideální na odpočinkovou četbu, a proto jsem se zanedlouho pokusil o vlastní komiksovou sérii s poněkud obyčejným názvem Pétova dobrodružství, jehož úsměvné, i když výtvarně nevýrazné, spíše cartoonovitě stylizované příběhy tvořím občasně doteď. Díky tehdejším komiksům jsem se však naučil postupovat a kreslit poměrně rychle, což dnes s povděkem kvituji.

Po ukončení střední školy jsem v roce 2008 nastoupil na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze na dvojbor pedagogika-výtvarná výchova, kde ovšem téměř došlo k duševnímu a psychickému rozkladu mé osobnosti vlivem mnoha negativních faktorů, o kterých se zde nebudu rozepisovat. Dokončil a obhájil jsem však bakalářskou práci, která se skládala především ze 40 stran pohádkového komiksu pro děti. Jinak mi ale komiks velmi chyběl a potřeboval jsem se dostat do nezadušeného tvůrčího prostředí. S neukončeným studiem na PedF jsem zároveň úspěšně zakončil intenzivní roční kurz reklamní tvorby a obdržel certifikát se zaměřením Art Director.

Nedlouho poté jsem se dozvěděl o existenci komiksového oboru na UUD a mé rozhodnutí hlásit se do Plzně bylo jasné. Než jsem začal znovu studovat pod vedením doc. Šalamounové, chodil jsem na krátké lekce k Vladimíru Strejčkovi ze studia Drawetc, který se mě snažil cepovat v kreslení a připravit na reálnou, nelítostnou tvorbu světa, ve kterém žijeme; a na lekce japonštiny do jazykové

školy Březinka, jelikož japonská kultura je úzce provázána s každou oblastí japonského umění, tím spíše s japonskými komiksy, a já měl chuť stále objevovat nové podněty. Zároveň s tím jsem sháněl vhodnou práci a díky otcovým kontaktům ji nakonec našel v pražské zoologické zahradě, ačkoliv to bylo možné jen po omezenou dobu.

Práce na expozičním oddělení (veškerý tisk a propagace, instalace informačních tabulí všude po zoo apod.) mě ujistila, že vykonávaná práce u zvířat je mi příjemnější než práce s lidmi. Naučil jsem se tam však také mnoho z polygrafického průmyslu.

Komiks jsem vždy tvořil hlavně z radosti z kreslení a pocitu dobře vykonané práce. V minulosti jsem nechodil na uměleckou školu, střední škola bylo nejprve pedagogické lyceum se zaměřením na humanitní obory. Pouze volitelný předmět výtvarná výchova se konal jednou týdně v ZUŠ Štítného, a přestože o kvalitní kantory nemá škola nouzi, komiks vyučujícím zase moc neříkal. Jeho profilaci jsem musel uskutečnit převážně samostudiem.

Pedagogická fakulta UK je o to více konzervativní a příliš akademicky a didakticky omezená. Pomohla mi ale pochopit, co v životě nechci.

Rád jsem se vždy účastnil všech komiksových soutěží na FDULS, i když k oficiálnímu ocenění nikdy nedošlo. Naštěstí to pro další tvorbu není překážkou. Baví mě být a tvořit v kolektivu úspěšnějších komiksových výtvarníků. Ostatně od nich se člověk nejvíce naučí a šuplík s hotovými komiksy se rychle plní.

2. Téma a důvod jeho volby

Poučen z předchozích zkušeností na Pedagogické fakultě, chtěl jsem se tentokrát vyhnout závěrečnému stresu při dotváření bakalářské práce, a započal svůj autorský komiks v prvním ročníku. Naskicovaný nástin příběhu měl kolem 80 stran, ale během postupujícího studia jsem byl konfrontován s přístupem, který tento můj předčasný postup odmítal. Až později vyšlo najevo, že pouze nastalo nedorozumění. To však nevádí, nápady na komiks přicházejí neustále a šuplík na hotové nápady kontinuálně nachází uplatnění.

Po konzultaci s vedoucí ateliéru doc. Šalamounovou mi bylo doporučeno zpracovat komiksovou formou již existující literární dílo. Byla mi zapůjčena kniha s tematikou života poměrně významné historické osobnosti ze středověké Prahy, a ačkoliv mne velice zaujala a poutavou formou poučila, získal jsem neodbytný dojem, že její zpracování by bylo nad mé síly a že by si zasloužila mnohem delší časový prostor na realizaci i kvalitativnější přístup, zejména co se dobových referencí týče.

Uvažoval jsem však o námětu, ke kterému bych měl jako syn dvou botaniků i přírodních vědců blízký vztah a potřebné znalosti. Zároveň jsem uvažoval o dynamické látce, jež by měla nejen příběhově dostatečně zábavný, ale i didaktický přesah. Jako dítěti mi byly předčítány knihy zaměřené na přírodu a se zvířecími hrdiny nebo se vztahem člověka k přírodě, ideálně s nádhernými ilustracemi – tedy knihy jako *Rybařící na modré zátocce* (il. Mirko Hanák), *Stříbrný lipan* (il. Mirko Hanák), *Uprchlík na ptačím stromě* (Ondřej Sekora), ale také mnoho dalších. Jsou sice kouzelné, ale rozsahem příliš dlouhé nebo neuplynulo 70 let od smrti autora.

Poohlédli jsem se tedy po povídkové knize a vybral *Knihu džungle* od Rudyarda Kiplinga, ilustrovanou Ericem Kincaidem.² Kiplingova tvorba je mimo jiné známa tím, že svým zvířecím charakterům vkládá vlastnosti a ctnosti odpozorované z reálného prostředí, bohatě využívá přírodních znalostí a faktů a dovedně je zakomponuje do příběhových souvislostí. Zároveň jsou povídky svou délkou únosné.

Příběh *Rikki-tikki-tavi* o souboji s hady byl odjakživa jedním z mých oblíbených, navíc si nejsem vědom toho, že by někdo jiný vytvořil jeho komiksovou adaptaci. Jako dítě jsem toužil mít podobné komiksy, ale k dostání žádné takové nebyly. Teď jsem tedy dostal možnost si jeden takový „opatřit.“

Tuto povídku jsem nezvolil proto, že ji napsal všem známý literát, ale pro svoji nenuceně přirozenou atraktivitu, nikdy nestárnoucí téma o souboji dobra a zla, a také kvůli hlavním zvířecím hrdinům, kterých je dnes málo – rovněž se mi zdá, že *promyka mungo* (stejně jako mnoho jiných živočišných druhů) nepatří v našem prostředí mezi zvířata v obecném povědomí. A pokud jednou nadejde doba, kdy bude *promyka* ohroženým druhem, snad bude dobré mít při ruce podobný komiks či jiné médium přinášející potřebné informace.

² Kipling, R. *Knih džungle*, Bratislava, JUNIOR, 1993. ISBN 80-7146-125-3

3. Cíl práce

Prvotním cílem práce bylo vytvořit ucelený komiks primárně pro děti a mladistvé - sekundárně pro všechny ostatní, který přináší poutavý příběh ze zvířecí říše, využívající nejrůznějších poznatků z autorova vlastního života. Rudyard Kipling sám se v komiksu také objevuje jako jedna z vedlejších postav.

Druhotným cílem bylo naučit se pracovat s klasickou technikou barvení vodovými barvami. Více v kapitole 5.

4. Proces přípravy

Příprava na realizaci komiksu spočívala v několika krocích. Nejprve jsem sháněl reference a informace o Kiplingovi, který se měl v komiksu objevit jako postava, a aby mohla být všechna fakta v příběhu použita v souladu se skutečností.

K tomuto účelu jsem si objednal z Amazonu a prostudoval biografickou knihu o Kiplingovi.³ Poté jsem začal shánět reference zvířat vystupujících v povídce. Nejvíce by se mi hodilo využít reálných natočených záběrů, zejména pokud jde o souboj indické kobry a promyky mungo. Na internetu jsem našel pouze minimum takového materiálu. Později jsem zjistil, že byl (kromě několika animovaných) natočen i hraný film *Rikki-tikki-tavi* Sovětským svazem v roce 1975. Podařilo se mi jej nakonec sehnat a ačkoliv z technického hlediska nepatří mezi špičky, natočené záběry zvířat jsou nenahraditelně autentické a výrazně mi pomohly ucelit si představu o zvířecím pohybu a chování.

Kromě promyky a kobry indické (jinak také brejlovce) bylo potřeba autenticky zobrazit snovače krejčířika obecného (*Orthotomus sutorius*), jehož konkrétní druh nebyl v českém překladu zmíněn. Proto bylo nutné vyhledat a přečíst originální Kiplingovu povídku v angličtině, z anglického názvu druhu ptáka odvodit jeho latinský název a z něj zpětně český, což je ostatně z taxonomického hlediska klasický postup při určování názvu živočišných i botanických druhů. Rod snovačů (čeleď snovačovití) pod sebou skrývá obrovské množství variabilních druhových podob a přispívá enormní měrou k biodiverzitě v oblastech převážně Indie

³ Amis, K. *Rudyard Kipling and his World*. Thames & Hudson Ltd, 1975. ISBN-10: 0500130523

a Afriky. Každý druh snovače si totiž staví odlišně vypadající hnízdo a má jinak zbarvená vejce. To vše jsem musel v komiksu ukázat.

Drobnou zajímavostí bylo hledání barevné reference ptáka kotláře (*Psilopogon haemacephalus*). V komiksu, ačkoliv jen na dvou panelech, má úlohu zahradního pěvce, který všem sděluje nahlas novinky – ale až v samém závěru před fází barvení jsem zjistil, že při vydávání zvuků neotvírá zobák. Používá při tom hrdelní volátka a byl jsem nucen daný panel opravit a skutečnost zohlednit.

Barevná příprava zahrnovala také kobry indické (*Naja naja*). V komiksu vystupuje pár jedovatých brejlovců, samec a samice, kteří potřebovali dostat odlišnou barevnou formu, aby si je čtenář nepletl (oproti ptáčkům krejčíříkům, kteří jsou naopak zaměnitelní). To je naštěstí možné, protože kobry indické mohou být zbarveny do hněda nebo do olivově černé barvy. Nejedná se však o pohlavní dimorfismus. Barevná forma kobry indické není závislá na určeném pohlaví. Je otázka, do jaké míry ji ovlivňuje ontogenetický vývoj, ale faktem zůstává, že se takto vybarvují až v dospělosti.

Živočich, se kterým si doteď nevím rady, je v českém i anglickém textu zmiňovaný jako karait. Had, který snad pod tímto názvem dnes neexistuje. Nenašel jsem o něm nikde jedinou zmínku. Proto jsem se uchýlil k improvizovanému řešení, vyhledal a použil druh jedovatého hada, který by seděl popisu i skutečností v knize, tedy bungara modravého (*Bungarus caeruleus*).

Další reference zahrnují i podobu bungalovu, kde sídlí britská rodina, nebo puška, z níž střílí otec. Bungalov vznikl syntézou prvků asi tří dobových domů. Dvoulavňová puška z té doby byl opravdu oříšek, ale protože většina se lišila pouze v několika malých detailech, ponechal jsem ji v obecné vizuální charakteristice.

V neposlední řadě jsem musel zkonstruovat smyšlenou stránku z existujících novin *The Civil and Military Gazette* pro poslední komiksovou stranu, nad kterou se sklání Rikki. Sloupec vlevo je přeložený článek, který Kipling opravdu napsal, pouze jiného data. Překlad daného textu (i pomoc s tvorbou druhého článku na stránce) mi zajistila matka; jsem jedině rád, že mám oba rodiče lingvisticky i literárně nadané. Vizuál novinové strany jsem přizpůsobil skutečným novinám z archivu.

Druhý krok znamenal připravit se na použitou techniku barvení. Paní doc. Šalamounová mi radila inspirovat se jemnou japonskou malbou. V knihovně jsem proto vyhledal poměrně obsáhlou knihu zabývající se asijským uměním⁴ a po následné konzultaci mi bylo vysvětleno, čeho se mám vyvarovat (neutopit objekty v barvě, používat spíše jemné a pozvolné přechody, apod.), ačkoliv si nejsem jist, zda se mi podařilo daný postup dodržet všude.

⁴ Fahr-Becker, G. *The Art of East Asia*. Köln: Könemann, 2006. ISBN 10: 3833149833

5. Proces tvorby

V úplném začátku jsem ještě nevěděl, zda budu zpracovávat jednu povídku nebo dvě. Během skicování pracovního kresleného scénáře však kolem 35. strany vyplynulo, že se do komiksu bude hodit jen jeden delší příběh. Počet stran se také měnil. Plánovaný rozsah 60 stran jsem navýšil o dvě a na dalších konzultacích v ateliéru jsme se domluvili s vedoucí ještě na dvou dalších.

Po vyhotovení scénáře vyvstala zásadní otázka použité techniky. Doc. Šalamounová mi doporučila spíše tradiční postup barvení; ostatně i já sám jsem přemýšlel stejně. Po hektickém, uspěchaném studiu, během něhož nebyl čas dvakrát přívětivý k tomu, abych mohl experimentovat s tradičními barvami nebo jinými technikami (pokud pomínu bajku v prvním ročníku, která pro mě byla poměrně dost obtížná s použitím vodových barev), konečně nastal prostor, abych se mohl v poklidu věnovat jednomu delšímu projektu a zkusit, co dokážu.

Do této doby téměř všechna má barevná komiksová tvorba měla základ v kombinaci počítače a tabletu. Nakoupil jsem proto zásobu akvarelového papíru Terra 250g/m², jenž se posléze ukázal být užitečným.

Po dokončení kresleného scénáře jsem začal kreslit na tento papír tužkami náhodné tvrdosti a poté jsem vše obtáhl černou linkou centropenem o velikostech hrotu 0,1, 0,3 a 0,5.

Následně jsem mohl začít s barvením vodovými barvami, což byl na celém komiksu nejzdlouhavější a nejúpornější proces, mnohdy prošpikován chybami nejrůznějšího charakteru (přečmáry, málo intenzivní nebo naopak příliš intenzivní nános barvy, nesprávně odhadnutá barva – např. v panelu obrázku, který se odehrává v noci

a stěnu ozařuje měsíční světlo zvenku. Na zář z okna jsem použil světlou modrou barvu, která se ale později ve výsledku moc nelišila od barvy noční stěny a bylo potřeba úpravy v pc). Přes všechny nešvary této techniky, kterou jsem si teprve nyní osvojoval, mohu jediné podotknout, že jsem se při ní mnohé naučil a že přispěla k mému uměleckému rozvoji. Nejprve jsem tedy barvil objekty se stejným plošně barevným rozložením po celém komiksu, a teprve pak jsem se vrátil na začátek a dokončil barevné pozadí a stínování objektů na všech 64 stranách.

Během posledních dní před odevzdáním k tisku pak probíhalo procesování stran v pc – začišťování, opravy, korekce některých linek i barev, ale především sazba textu.

Pro sazbu textu jsem vytvořil vlastní komiksový font, který vychází z mého ručně psaného písma. Cílem snažení byla co nejlepší čitelnost. První verze písma tento požadavek plnila pouze částečně, proto došlo k novému přepracování. Písmo nese název Vitouch, za což může nepřímo moje přítelkyně. Kromě tohoto fontu jsem namaloval písmo pro hlavní titul na obálce. Bylo však příliš oranžově syté, což jsem nakonec pozměnil do druhé varianty, která se blíží barvě světlého papíru s jemným zabarvením okrajů. Celkový tvar liter volně vychází z estetiky orientálních písmových rodin a měl by přinejlepším připomínat vliv Indie a okolí.

Po této úpravě následovalo vysázení pro tisk. Již dříve jsem vykonal podrobnou obhlídku vhodného papíru a nechal vyhotovit přes deset různých vzorků, ale žádný mě neuspokojil. Požadoval jsem, aby byl co nejvíce matný, gramáž kolem 160, barva blízká slonové kosti a pokud možno bez vzorované textury, neprůsvitný. Ale žádný nesplňoval všechny požadavky. Nakonec opět přišla

pomoc od rodiny a po krátkém hledání jsme se rozhodli použít typ pololesklého papíru Munken, 120g, barva pure, slonová kost. Výtisky do školy s vazbou V8 ochotně a přátelsky zajistila firma Václava Fencla Typografik v Plzni včetně knižní vazby.

6. Technologická specifika

Jako výtvarnou techniku jsem zvolil lineární kresbu černým centropenem kolorovanou vodovými barvami. Ty by měly být celkově mírnější a v porovnání s mojí dřívější tvorbou k čtenáři přátelštější a snesitelnější. Všechny strany byly nakresleny na formát A4, což odpovídá i celému formátu výsledné podoby komiksové knihy. Skenování proběhlo na 300 dpi. Vyšší číslo by už při počtu 64 stran nedokázal hardwarově i softwarově zpracovat můj postarší pc stroj.

Začišťování, celková úprava a lettering proběhl v programu Corel Paint Shop Pro X.

Tvorbu a aplikaci vlastnoručně vyrobeného písma Vitouch zajistil software High-Logic Font Creator 6.

Pro tisk byl zakoupen typ pololesklého papíru Munken, 120g/m², barva pure, slonová kost. Tisk i vazbu zajistila firma Václava Fencla Typografik v Plzni.

Vzhledem k počtu stran, náročnosti a také pozdějšímu začátku realizace z důvodu příprav na ateliérovou výstavu jsem byl nucen požádat o odklad termínu odevzdání bakalářské práce o 10 dní, tedy do 9. května 2017.

7. Popis díla

Pro ilustraci na obálce jsem zvolil jednodušší a klasický motiv postavy v ohrožení zacloněnou stínem hrozícího nebezpečí; tedy příkrčeného Rikki-tikkiho vzhlížejícího vzhůru, kde se tyčí tušená hrozba, brejlovec připravený zaútočit. Promyka mungo je však přirozeným nepřítelem hadů a tento fakt příběh srozumitelně vykresluje.

Na předsádkách je motiv střídajících se hadů a promyky, které jsou na černém pozadí v bílých siluetách a zdá se, že jsou v pohybu.

Kniha o formátu A4 má 72 stran, z toho 64 stran obsahuje samotný komiks a v úvodu knihy je přepsána báseň týkající se povídky. Rudyard Kipling měl zvyk vkládat báseň před každou svoji povídku, či na konec.

Děj příběhu zobrazuje britskou kolonialistickou rodinu s malým chlapcem, která nově obývá bungalov v indické oblasti Segaulí. Postarají se o malého munga jménem Rikki-tikki-tavi, jehož vyplavil z nory příval vody. Tento malý mungo si v zahradě rychle znepřátelí dvě kobry indické, které se ho snaží neúspěšně zlikvidovat. Po nezdaru se rozhodnou zabít celou rodinu v bungalovu a je pouze na Rikkim, zda se mu podaří všechny zachránit.

Příběh vystihuje realie i přírodní fakta, kterých si byl Kipling dobře vědom. Jeho postava se v příběhu také objevuje jako svědek celé události. V úvodu komiksu opouští město Šimla, aby nastoupil do novin *The Civil and Military Gazette* v Lahore. To už zde není ukázáno, ale odtamtud vykonává mnoho cest, během nichž píše novinové články. Při jedné takové se dostává až do našeho příběhu. V závěru píše o celé situaci do novin.

8. Přínos práce pro daný obor

Pokud jsem oprávněn mluvit o přínosu danému oboru, pak je to patrně didakticky zábavné zprostředkování informací přírodních zákonitostí spojené zároveň s představením samotného autora, snad provedené poutavým vizuálem. Také si myslím, že komiksů od českých autorů vychází málo, a když už, tak zřídka v tradiční technice, kterou zase dokáže více ocenit i starší, zkušenější generace čtenářů. Proto si troufám tvrdit, že tento komiks je pro člověka každého věku.

Bylo by vřelé přivést ke komiksu nejen mladé lidi, ale i ty starší.

9. Silné stránky

Za osobní úspěch považuji především zvolenou techniku barvení vodovými barvami, se kterou jsem převážně v samých počátcích bojoval a celkově s ní strávil nejvíce času, ale měl jsem prostor chybovat a postupně si ji více osvojit. Z tohoto pohledu cítím uspokojení a jsem rád, že zde ta možnost byla a že jsem překážky s ní spojené dokázal překonat. Jako inspirace mi pomohl komiks *Beautiful Darkness*,⁵ kde se tvůrci potýkali se stejnými barevnými situacemi jako já.

S barvami mám spojenou určitou tlumenost barev, jež je na mé poměry rovněž posunem k lepšímu.

Popisná, lehce stylizovaná linka detailně ilustruje zvířecí svět. Dalším drobným úspěchem je pro mne převod psaného originálu do obrazu. Nebylo nijak lehké prokousat se všemi popisnými částmi děje a nepoužívat v komiksu popisné bubliny. Jsem však zastánce obrazu jako nositele děje, a tak se mi, jak doufám, podařilo plynule posouvat děj za pomoci bublin s přímou řečí.

⁵ Vehlmann, F., Kerascoet. *Beautiful Darkness*. Drawn and Quarterly, Singapur, 2014. ISBN 978-1-77046-129-1

10. Slabé stránky

Vzhledem k nepříjemnému časovému omezení jsem nepostíhal vše, jak jsem původně zamýšlel. Především jsem nezačistil úplně všechny plochy a možná vyšly najevo některé drobné chyby, kterých jsem si napoprvé nepovšiml.

Nebezpečí pro čtenáře znalého předlohy také může hrozit v samotném vizuálu adaptace – vize jednoho se nemusí pozitivně setkat s vizí druhého. Rovněž někomu může být proti srsti, že se v příběhu vyskytuje sám Kipling a narušuje tak strukturu původního díla.

11. Seznam použitých zdrojů

- Fahr-Becker, G. *The Art of East Asia*. Köln: Könemann, 2006. ISBN 10: 3833149833
- Vehlmann, F., Kerascoet. *Beautiful Darkness*. Singapur: Drawn and Quarterly, 2014. ISBN 978-1-77046-129-1
- Eisner, W. *Comics and Sequential Art*. Poorhouse Press, USA, 1985, 1990 (Expanded Edition) ISBN 0-9614728-1-2
- Litoš, P., Pavlovský, J. a kol. *Crew 01*, Praha: United Fans, 1997.
- Prokůpek, T., Kořínek, P. a kol. *Dějiny československého komiksu 20. století*. Praha: Albatros, 2014. ISBN: 978-80-7470-061-3.
- Ládek, J., Pavelka, R. *Encyklopedie komiksu v Československu 1945-1989*. Praha: XYZ, 2010. ISBN 978-80-7288-462-8
- McCloud, S. *Jak rozumět komiksu*. Praha: BB art, 2008. ISBN: 978-80-7381-419-9
- Kipling, R. *Kniha džungle*, Bratislava: JUNIOR, 1993. ISBN 80-7146-125-3
- McCloud, S. *Making Comics*. New York: Harper Paperbacks, 2006. ISBN: 978-0-06-078094-4
- Gravett, P. *Manga: Sixty Years of Japanese Comics*. London: Laurence King Publishing, 2004. ISBN 1-85669-391-0
- McCloud, S. *Reinventing comics [Paperback]*. New York 1st Perennial Ed edition: Harper Collins Publisher, 2000. ISBN: 0-060-95350-0
- Amis, K. *Rudyard Kipling and his World*. Thames & Hudson Ltd, 1975. ISBN-10: 0500130523
- Nový, K. *Rybařící na modré zátocce*. Praha: Albatros 1986. ISBN: 13-020-69

Groensteen, T. *Stavba komiksu*. Brno: Host, 2005. ISBN: 80-7294-141-0

Tomeček, J. *Stříbrný lipan*. Praha: Albatros, 1971.

Prokúpek, T., Kořínek, P. a kol. *Studia komiksu: Možnosti a perspektivy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN: 978-80-244-3327-1.

Tselentis, J. *Typografie - O funkci a užití písma*. Praha: Slovart, 2014. ISBN 978-80-7391-807-1

Sekora, O. *Uprchlík na ptačím stromě*. Praha: Albatros, 1973. ISBN: AS92117

Kořínek, P., Foret, M., Jareš, M. *V panelech a bublinách: kapitoly z teorie komiksu*. Praha: Akropolis, 2016. ISBN 978-80-7470-113-9

Baleka, J. *Výtvarné umění: výkladový slovník*. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0609-5

Burnie, D. *Zvíře - Obrazová encyklopedie živočichů všech kontinentů*. Praha: Knižní klub, 2011. ISBN 978-80-242-4450-1

12. Resumé

My goal was to create a functional graphic novel freely based on a story by Rudyard Kipling which I greatly valued as a child.

I have always been amazed by his ability to observe nature and its internal connections and relations. He constructed a novel while using anything he witnessed and put it into fun and attractive piece of art.

I tried to achieve the same in a comic. In addition, Kipling is also set in the story as a character who works for The Civil and Military Gazette newspapers in India.

The plot shows us british family with little boy Teddy living in an indian bungalow with a newcomer, young mongoose called Rikki-tikki-tavi. Rikki as a mongoose is a natural enemy to couple of Indian cobras who live in the garden and want to eliminate him - and the family afterwards to rule the garden. Rikki is the only chance to save everyone.

I used a black line art coloured by watercolours, then processed and lettered in Corel Paint Shop Pro X.

For lettering, I had to create my own font I called Vitouch.

The whole comic should be accessible to people of any age.

13. Seznam obrazových příloh

Příloha 1

První skici zvířat

Příloha 2

Ukázka z kresleného scénáře

Příloha 3

Ukázka stran v kresbě tužkou

Příloha 4

Ukázka stran obtažených černou linkou centropenem

Příloha 5

Ukázka stran s vybarvenými postavami

Příloha 6

Ukázka hotových stran

Příloha 7

Použitá a nepoužitá přední část obálky

Příloha 8

Ukázka z tvorby vlastního písma

Příloha 9

CD s nahranou teoretickou i uměleckou prací

Příloha 1

První skici zvířat

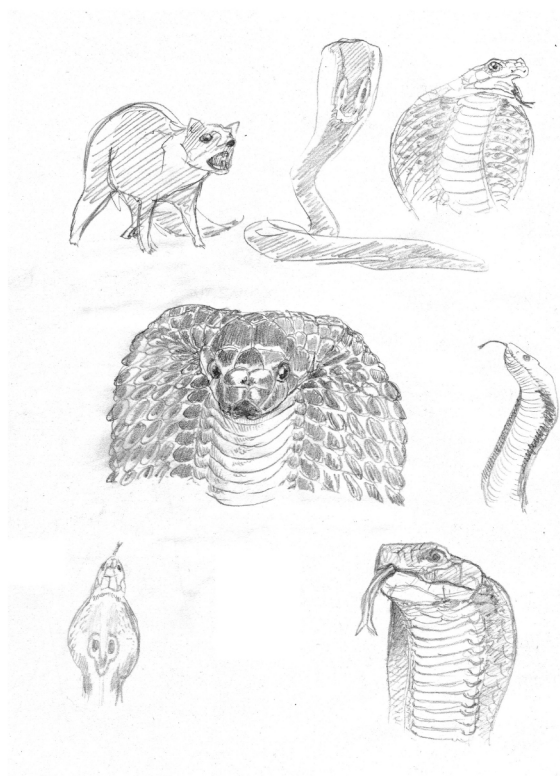

foto: vlastní

Příloha 2

Ukázka z kresleného scénáře

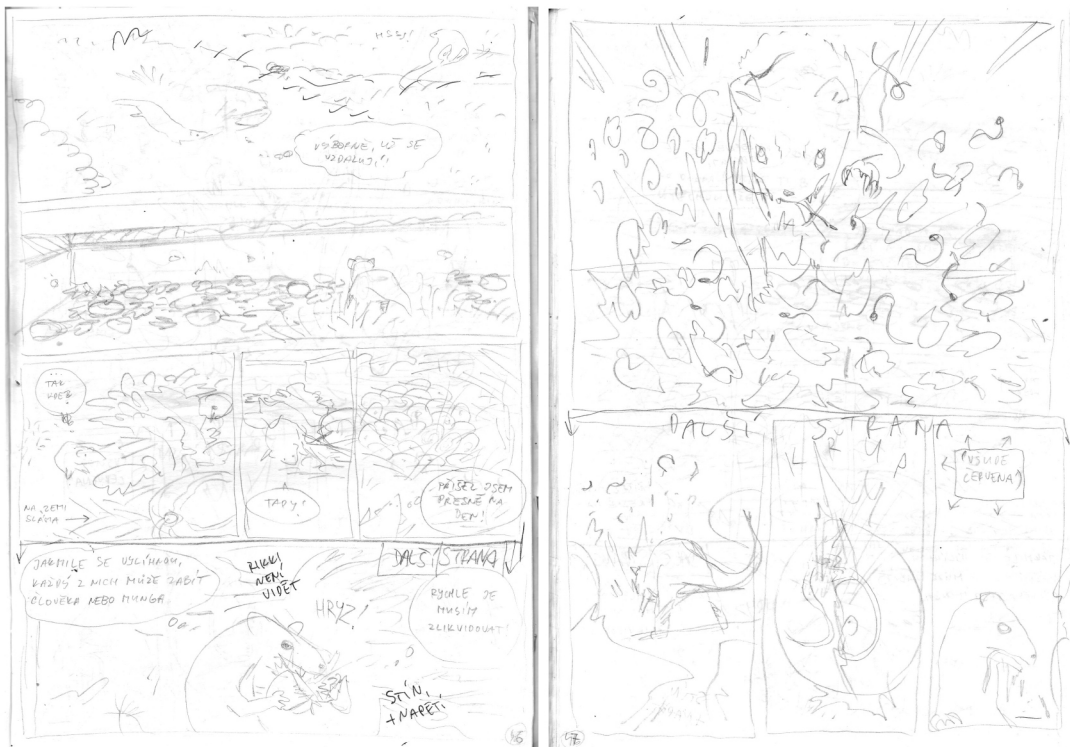
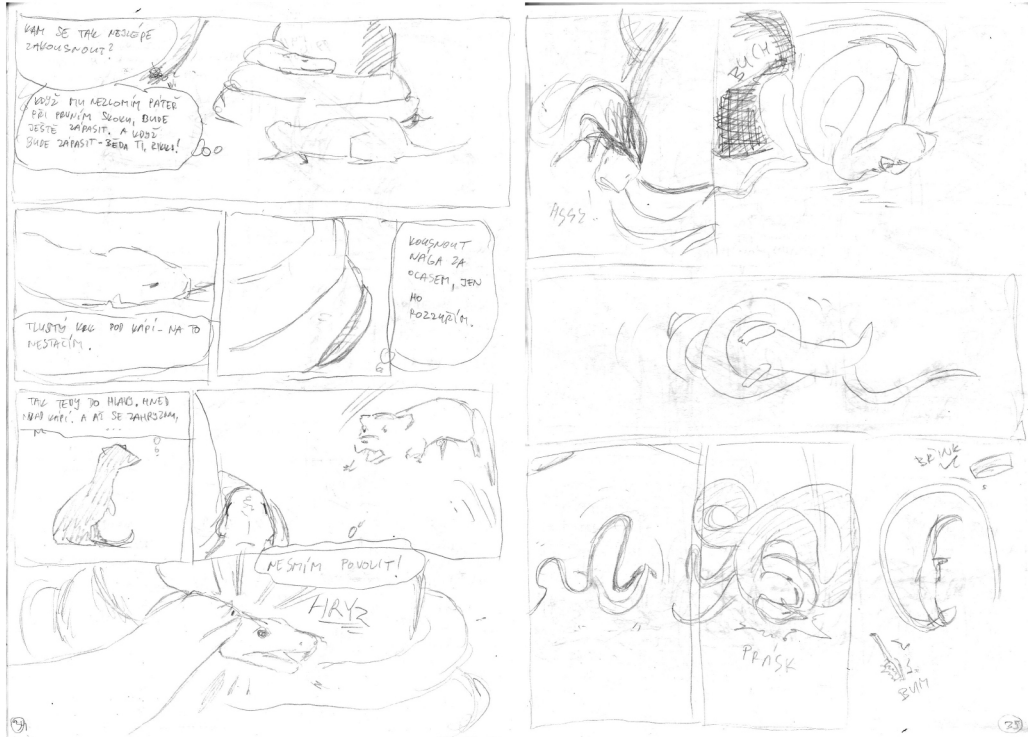

foto: vlastní

Příloha 3

Ukázka stran v kresbě tužkou

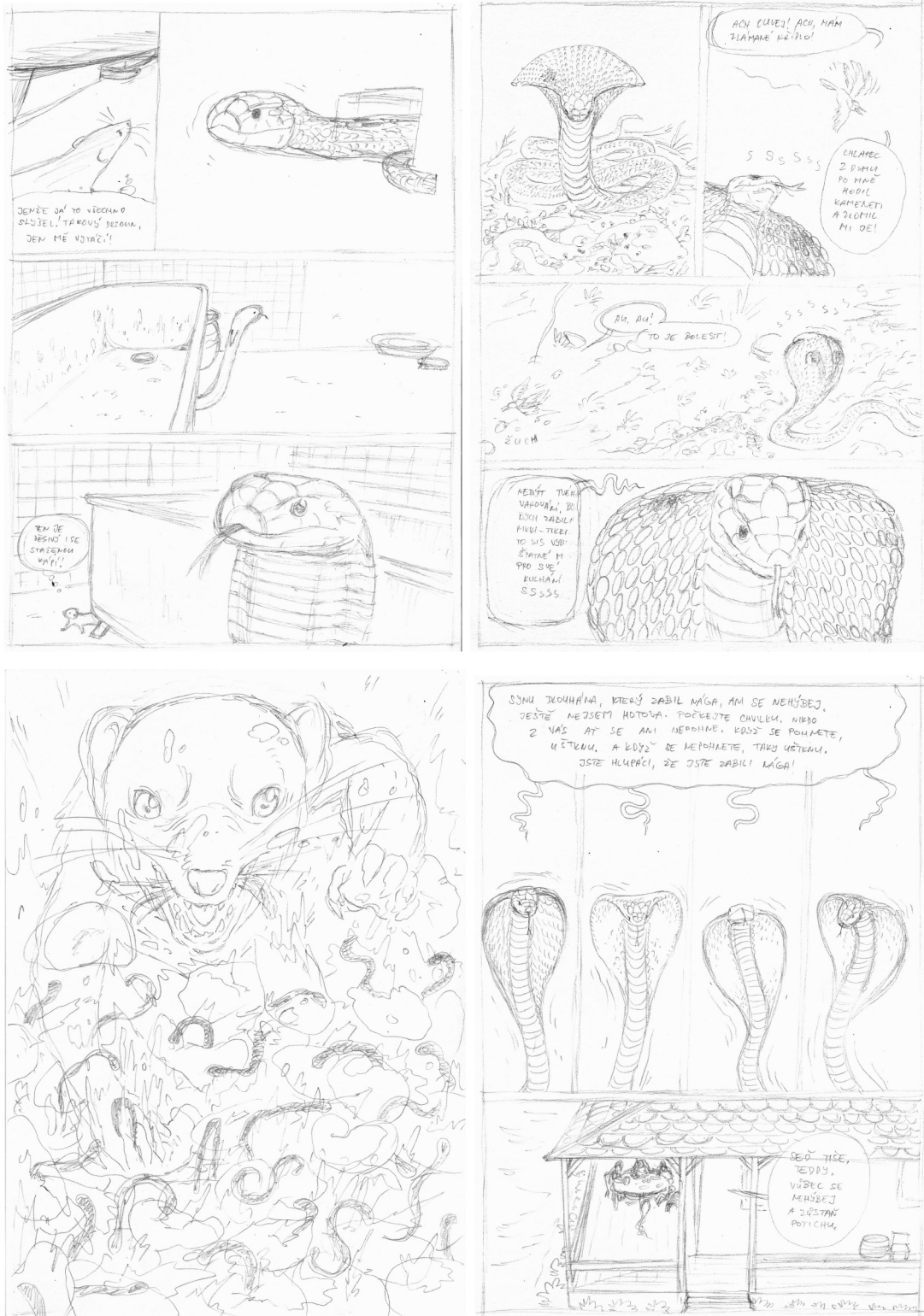

foto: vlastní

Příloha 5

Ukázka stran s vybarvenými postavami

foto: vlastní

Příloha 6

Ukázka hotových stran

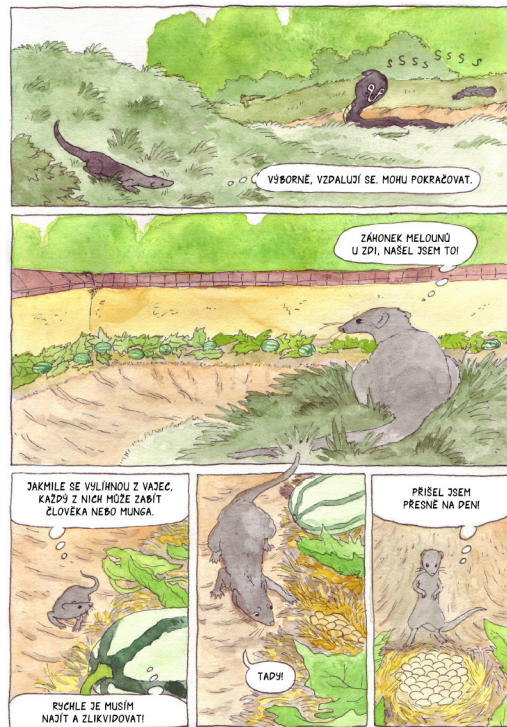
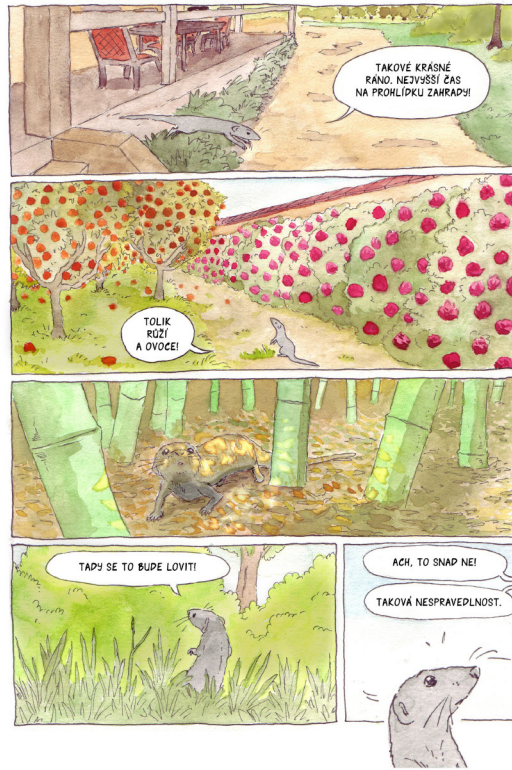
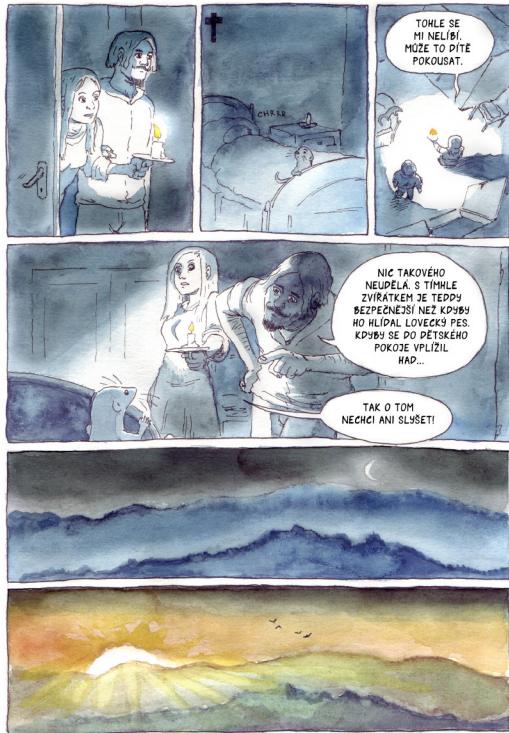

foto: vlastní

Příloha 7

Použitá a nepoužitá přední část obálky

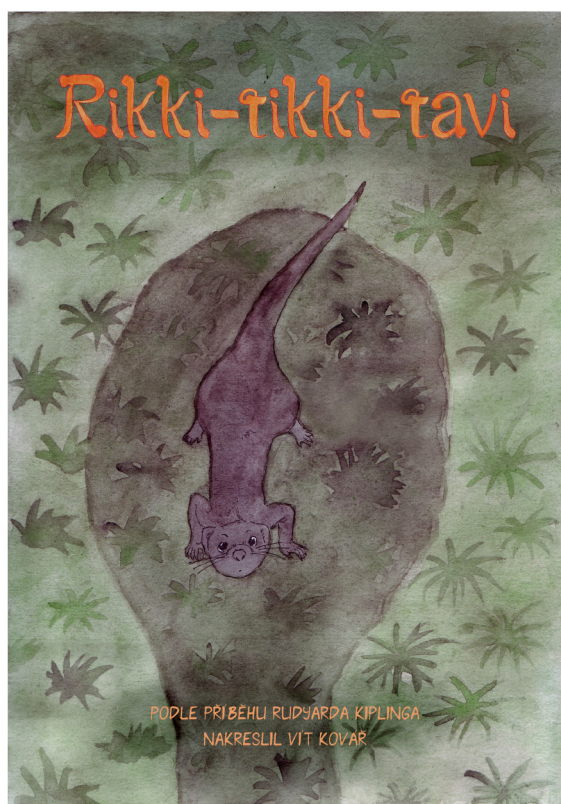
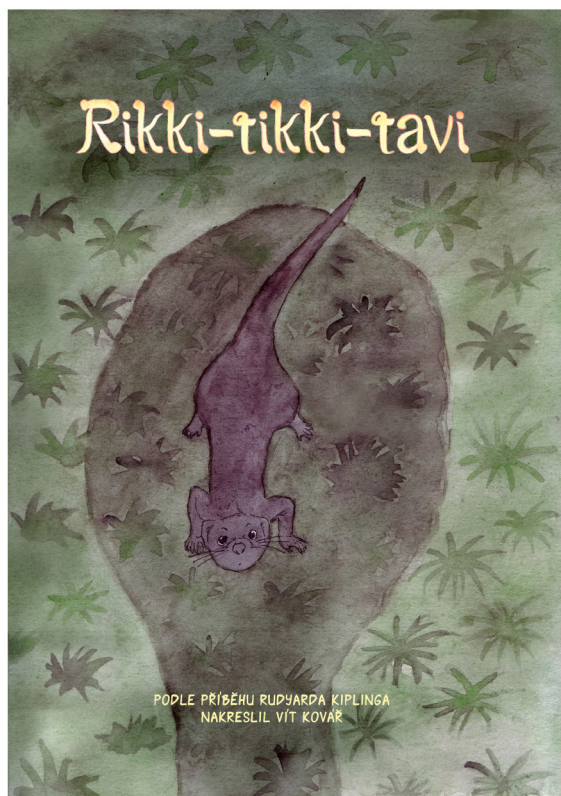

foto: vlastní

Příloha 8

Ukázka z tvorby vlastního písma

☐				!	"	#	\$	%	&	'	()	*	+	,	-	.	/	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
:	;	<	=	>	?	@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
W	X	Y	Z	[\]	^	_	`	~	À	Á	Â	Ã	Ä	Å	Æ	Ç	È	É	Ê	Ë	Ì	Í	Î	Ï	Ð	
Ť	U	V	W	X	Y	Z	{		}	~	ı	€	£	¤	¥	¦	§	¨	©	ª	«	¬	®	¯	°	±	²	³
´	µ	¶	·	¸	¹	º	»	¼	½	¾	¿	À	Á	Â	Ã	Ä	Å	Æ	Ç	È	É	Ê	Ë	Ì	Í	Î	Ï	
Ñ	Ò	Ó	Ô	Õ	Ö	×	Ø	Ù	Ú	Û	Ü	Ý	Þ	ß	à	á	â	ã	ä	å	æ	ç	è	é	ê	ë	ì	í
î	ï	ð	ñ	ò	ó	ô	õ	ö	÷	ø	ù	ú	û	ü	ý	þ	ÿ	ı	ˆ	ˇ	˘	˙	˚	˛	˜	˝	˞	˟
—	'	’	”	”	”	†	‡	•	…	<	>	/	F	£	Pls	€	№	™	ø	Δ	Π	Σ	-	√	∞	∫	≈	
≤	≥	fl	fl	č	ď	ě	ň	ř	š	ť	ů	ž																

PŘÍLIŠ ŽLUŤOUČKÝ KUŇ ÚPĚL ĎÁBELSKÉ ÓDY.

foto: vlastní